

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Grau en Informació i Documentació
Treball de Fi de Grau

Els fons especialitzats a les biblioteques públiques de Catalunya: una proposta de directrius

Carla Navarro Gomis

Tutor: Lluís Agustí Ruiz

Curs 2016-2017

Resum:

Els fons especialitzats són una tipologia de fons especial. Aquests fons van ser creats per marcar una diferenciació entre les col·leccions proposades per les biblioteques públiques, les quals tenen un fons general inicial molt similar. La manca de directrius i estàndards propis d'aquests fons n'ha propiciat un desenvolupament erràtic i, sovint, mal orientat. Ara que els fons especialitzats prenen un protagonisme creixent, ha arribat el moment d'elaborar els documents que precisin amb claredat què entenem per fons especialitzat i com s'han d'articular dins la biblioteca pública.

En aquest treball es presenta una proposta de directrius per als fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya. Aquesta pretén servir com a guia per a professionals bibliotecaris i a les administracions competents per a la creació, desenvolupament i gestió d'aquests fons.

Paraules clau:

Biblioteques públiques, desenvolupament de col·leccions, fons especials, fons especialitzats, centres d'interès, directrius, Catalunya

SUMARI

INTRODUCCIÓ	4
1. Propòsit de l'estudi.....	4
2. Metodologia.....	5
Entrevistes i visites d'observació	6
3. Proposta de normativa: directrius	7
4. Estudi de cas: la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet	8
ELS FONDS ESPECIALS A CATALUNYA	9
5. Definició dels fons especials	9
6. Els fons especialitzats	11
ELS FONDS ESPECIALITZATS: BIBLIOTEQUES DE L'HOSPITALET	13
7. Els fons especialitzats	13
7.1. Autors locals (Tecla Sala).....	13
7.2. Blues i música negra (Tecla Sala)	15
7.3. Cinema espanyol (Can Sumarro)	16
7.4. Còmic (Tecla Sala)	16
7.5. Gènere negre i policíac (La Bòbila)	17
7.6. Teatre i arts escèniques (Josep Janés).....	19
7.7. Vida sana (Bellvitge).....	19
LA REGULACIÓ DELS FONDS ESPECIALITZATS DE CATALUNYA	21
8. La necessitat de regular els fons especialitzats	21
9. Proposta de directrius	21
CONCLUSIONS	29
BIBLIOGRAFIA	30

INTRODUCCIÓ

La construcció les col·leccions de les biblioteques públiques que formen part de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) és responsabilitat en un 50 % de la Diputació de Barcelona i en l'altre 50 % del municipi on es troba.

La Diputació de Barcelona ha d'aportar la col·lecció inicial i un fons bàsic de manteniment anual. Aquest és similar per a totes les biblioteques, per tant, pel que fa al fons es parteix d'una idea de col·lecció única; el que porta a les biblioteques la necessitat de diferenciar-se creant els fons especials, de tal manera que els permeti diversificar-se i complementar-se. La Xarxa de Biblioteques Municipals recull un total de 50 fons especials a les seves biblioteques¹.

Aquests fons especials depenen directament de l'ajuntament, és el municipi qui té la responsabilitat d'adaptar i adequar el fons a les necessitats i característiques més específiques de la seva població.

Actualment, no existeix cap normativa, directriu o estàndard que reguli aquests fons especials. Donat que no existeix cap obligatorietat, aquesta diferenciació en forma de fons especials no la duen a terme totes les biblioteques públiques. I, la manca de regulació en els fons especials existents n'ha propiciat un desenvolupament erràtic i, sovint, mal orientat.

1. Propòsit de l'estudi

El present estudi neix a partir de la curiositat professional i personal sobre els fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya. La curiositat per saber què es considera especialització i què no, si hi ha diverses tipologies d'especialitzacions, el motiu o motius pels quals es crea, què genera, etc.

Abans de tractar el tema de l'estudi, el qual havia titulat en un principi "Les especialitzacions de les biblioteques públiques", desconeixia totalment que tan sols una petita porció dels fons especials eren fons especialitzats²— un fons especial és qualsevol diferenciació a nivell de col·lecció mentre que, el fons especialitzat, és una categoria de fons especial que ofereix un servei d'informació i referència-. De fet, en portals web i memòries de biblioteques i consorcis observats prèviament tampoc quedava clara aquesta diferenciació. I va ser així com una curiositat personal va passar a convertir-se en una possible aportació professional, ja que no consta que ningú hagi recollit prèviament informació sobre aquesta tipologia de fons i, el més important, la no existència de normativa, directriu o estàndard converteixen els fons especials en un àmbit per explorar.

Així doncs, el propòsit d'aquest estudi és fixar un marc teòric sobre les diverses tipologies de fons especials que es poden trobar a les biblioteques públiques de Catalunya per tal de d'establir les característiques pròpies de cadascun. Seguidament, es prioritzarà una tipologia de fons especial: el fons especialitzat i s'analitzarà una xarxa de biblioteques amb l'objectiu de fer una lectura crítica i reflexiva sobre la necessitat de normalitzar aquests fons per, finalment, proposar unes directrius que serveixin com a guia per la creació i desenvolupament dels fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya.

¹ Diputació de Barcelona. *Fons especials*. Xarxa de Biblioteques Municipals. Barcelona: Àrea de Cultura, Educació i Esports. Gerència de Serveis de Biblioteques [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bibliotecavirtual.diba.cat/fons-especials>>.

² Trobareu aquesta diferenciació més endavant, a l'apartat 2 d'aquest treball.

2. Metodologia

Per dur a terme aquest treball s'ha realitzat en primer lloc una revisió de la bibliografia existent sobre els fons especials. D'aquesta manera s'han recopilat i estudiat fonts d'informació que han ajudat a establir un marc de referència sobre el tema. Aquesta ha estat, a grans trets, la primera cerca documental:

	Estratègia de cerca	Sistema de recuperació d'informació
Revisió de la bibliografia	Cerca directa: simple i avançada Buscant per "Fons especial", "Fons especialitzat", "Centre d'interès" i "Especialització" en català, castellà i anglès.	CSIC: ISOC Biblioteconomía y Documentación
		Temaria: Revistes digitals de biblioteconomia i documentació
		Dialnet plus
		Blok de BiD
		E-LIS: e-prints in library & information science
		LISA: Library and Information Science Abstracts
		Google Scholar
		Google

Seguidament, i per tal de decidir sobre quin territori dedicaria l'estudi, s'han consultat diverses fonts primàries dins les quals i mitjançant la cerca exploratòria s'ha navegat en busca de la informació sobre els fons especials:

	Estratègia de cerca	Sistema de recuperació d'informació
Fonts primàries	Cerca exploratòria	Web de Biblioteques de Barcelona
		Web de Biblioteques de l'Hospitalet
		Web de les Biblioteques municipals de Sabadell
		Web de les Biblioteques de Terrassa
		Web de les Biblioteques de Badalona
		Web de la Xarxa de Biblioteques de Cornellà

Per a la segona part del treball, de caire més analítica, l'atenció s'ha focalitzat a Biblioteques de l'Hospitalet. A part d'utilitzar la informació disponible al web, també s'han emprat documents disponibles de forma presencial a la biblioteca:

- *Política de desenvolupament de la col·lecció* de Biblioteques de l'Hospitalet (2013)
- *Política de desenvolupament del fons especialitzats* de Biblioteques de l'Hospitalet (2017)
- *Política de desenvolupament del fons especial de còmic* (2015)
 - *Butlletins del Còmic Tecla* (2003-)
 - *Butlletins del Club de Lectura de còmics* (2004-)

- *Política de desenvolupament de la col·lecció del fons especial de blues i música negra* de la Biblioteca Tecla Sala (2015)
 - *Butlletins Blues a fons* (2013-)
- *Política de desenvolupament de la col·lecció fons especial de cinema espanyol* de la Biblioteca Can Sumarro (2015)
- *Política de desenvolupament del fons especial d'arts escèniques* de la Biblioteca Josep Janés (2015)
- *Política de col·lecció del fons de gènere negre i policíac* de la Biblioteca La Bòbila (2015)
 - *L'H confidencial* (1999-)
 - *Gènere negre* (2010-)
- *Política de desenvolupament de la col·lecció local* de Biblioteques de l'Hospitalet (2016)
- *Política de desenvolupament de la col·lecció de vida sana* de la Biblioteca Bellvitge (2016)

Per últim, es presenta una proposta de directrius per tal de regularitzar els fons especialitzats de Catalunya. Per dur a terme aquesta proposta, primerament s'ha escollit el marc normatiu més escaient per l'objectiu proposat. Per prendre aquesta decisió s'han seguit els criteris de producció i revisió de normes³ de l'*International Federation Library Association (IFLA)*, l'organització mundial de bibliotecaris i documentalistes. Conèixer el significat, característiques i aplicacions de cadascuna d'aquestes normes segons aquest organisme va ser suficient per decidir que unes directrius és el que es precisa per servir com a guia per la creació i desenvolupament dels fons especialitzats.

Els criteris de producció i revisió de normes de l'*IFLA* presenta una primera diferenciació clara entre estàndards i no estàndards. El document creat ha de servir com un estàndard i, feta aquesta primera selecció, l'*IFLA* diferencia entre estàndards normatius i estàndards informacionals/tècnics. Com que el que es pretén en aquest cas és marcar unes pautes de treball ens decantem pels estàndards informacionals/tècnics, els quals o bé són directrius o bones pràctiques. I, les directrius són les més escaients per servir com a guia.

Entrevistes i visites d'observació

Les entrevistes i el contacte amb professionals encarregats del desenvolupament de col·leccions ha estat constant al llarg del treball.

A l'hora d'escollir un territori sobre el qual analitzar el funcionament dels fons especials i, en concret, dels fons especialitzats interessava conèixer de primera mà el que es considera el cas de major èxit a Catalunya. Per tal d'anar reduint el cercle les entrevistes es van realitzar de manera institucionalment jeràrquica comptant amb la col·laboració de:

- Jordi Llobet i Eva Matamoros, cap de la Secció de Gestió de la Col·lecció i responsable de Treball Bibliogràfic respectivament, del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya
- Gemma Renau, cap del Departament de Gestió de la Col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Durant aquestes entrevistes es va arribar a reduir el territori d'interès a les Biblioteques de Barcelona i Biblioteques de l'Hospitalet. Per prendre la decisió final es van dur a terme les següents entrevistes:

³ International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *IFLA Standards Procedures Manual*. Group on Developing an IFLA Standards Manual for the IFLA Committee on Standards. 2014. [Consulta: 15 de maig de 2017]. Disponible a: <https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/standards/documents/ifla-standards-procedures-manual.pdf>.

- Pedro Bravo, director de la Biblioteca Central Tecla Sala de l'Hospitalet i de la Xarxa de l'Hospitalet de Llobregat.
- M^a de los Llanos González García, Direcció Tècnica de Coordinació i Serveis de Biblioteques de Barcelona

Un cop definit el territori, el contacte amb Pedro Bravo ha estat fluid, i ha supervisat la segona part del treball.

A més, tots els professionals entrevistats van ser consultats sobre si seria necessària una normativa que regulés els fons especialitzats i quina era la seva opinió al respecte.

Un cop definit el territori, es van visitar les vuit biblioteques que componen la xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet; posant especial interès en els fons especials. A més, en el cas de la Biblioteca Central —i la que acull major nombre de fons especials—, Tecla Sala, la visita va ser guiada i comentada.

3. Proposta de normativa: directrius

L'*International Federation Library Association (IFLA)* és una agrupació d'entitats bibliotecàries creada amb l'objectiu de proporcionar als bibliotecaris de tot el món un fòrum per intercanviar idees, promovent la cooperació, la recerca i el desenvolupament internacional de l'activitat bibliotecària i la biblioteconomia. Totes les biblioteques, del tipus que siguin i de tots els països, treballen a partir dels textos de referència que estableix aquest organisme internacional.

El comitè professional de l'IFLA va redactar l'any 2004 un manual⁴ amb l'objectiu d'orientar als professionals del sector en la creació i revisió de les normes bibliotecàries. En aquest manual es fa un repàs a què considera normes aquest organisme i quines normes contempla per aplicar a l'àmbit bibliotecari. Per referir-se a aquestes normes l'IFLA parla d'estàndards i els divideix en dues grans categories: els documents normatius i els documents informacionals/tècnics:

Estàndards	
Documents normatius	Documents informacionals/tècnics
Models conceptuals	Directrius
Regles per a la descripció de recursos	Bones pràctiques
Codis de formats digitals	

Per contra, l'IFLA publica altres documents els quals no considera estàndards. Com són els manifestos, les declaracions, els articles, els informes o les bibliografies.

En aquest cas, l'objectiu és crear un document que serveixi com a guia per a la creació i desenvolupament dels fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya. Per tant, la intenció és que actuï com un estàndard. Recordem però que la creació de fons especials no és obligatòria a les biblioteques públiques i, per tant, aquest estàndard no pot ser normatiu. Així doncs, l'elecció es trobava entre directrius i bones pràctiques. Llegint la definició i característiques —segons l'IFLA— d'aquests dos documents l'elecció és clara: proposaré unes directrius per la creació i desenvolupament dels fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya.

⁴ International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *IFLA Standards Procedures Manual*. Group on Developing an IFLA Standards Manual for the IFLA Committee on Standards. 2014. [Consulta: 15 de maig de 2017]. Disponible a: <https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/standards/documents/ifla-standards-procedures-manual.pdf>.

Les directrius de l'IFLA són explicacions detallades que han estat dissenyades per a ajudar i establir criteris per a una forma d'actuació particular. Una directriu IFLA:

- Especifica requisits
- Fa provisions
- Dona recomanacions
- Proporciona instruccions bàsiques basades en exemples sobre una acció o comportament

Les directrius no són pròpiament normes, ni tampoc són manuals tècnics però marquen les línies de treball que cal seguir per a una bona implementació dels serveis bibliotecaris i són una eina per als seus treballadors.

4. Estudi de cas: la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet

Per tal de conèixer el funcionament dels fons especials i, en concret, dels fons especialitzats he dedicat una part del treball a l'anàlisi de la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat.

Per prendre aquesta decisió vaig entrevistar-me⁵ i demanar consell a professionals del sector que em van acotar la cerca fins al punt de tan sols haver-me de decidir entre Biblioteques de Barcelona i Biblioteques de l'Hospitalet. Aquests van ser els punts principals que em van servir per decantar-me:

- Les Biblioteques de l'Hospitalet tenen una política de desenvolupament pròpia dels fons especialitzats.
- Les Biblioteques de l'Hospitalet, a diferència de les Biblioteques de Barcelona, diferencien les diverses tipologies de fons especials i donen a cadascuna l'espai, a difusió i el tractament adequat.
- Els fons especialitzats existents a Biblioteques de l'Hospitalet tenen motiu i justificació de la seva existència, no són fruit d'exigències polítiques si no de l'entorn on es troben.
- Les Biblioteques de l'Hospitalet treballen els seus fons especialitzats amb col·laboracions potents.
- Actualment, Biblioteques de Barcelona ha aturat la creació i desenvolupament de fons especialitzats per motius econòmics. Les biblioteques de nova creació no tenen un fons especialitzat.

⁵ Amb responsables de les xarxes de biblioteques. Veure: apartat 2. *Metodologia*

ELS FONTS ESPECIALS A CATALUNYA

El volum total de la col·lecció inicial d'una biblioteca pública queda establert en *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya*⁶, però el conjunt de la col·lecció es va construir de manera continuada al llarg de la seva existència. A les biblioteques s'incorporen contínuament novetats editorials per tal de mantenir la col·lecció actualitzada.

L'adquisició i adequació de les col·leccions dels fons especials depèn directament del municipi — del seu ajuntament— ja que té a veure amb les necessitats pròpies del territori i dels seus usuaris.

Ara bé, què és un fons especial? Totes les biblioteques públiques de Catalunya tenen un fons especial? Parlem “d'especialitzacions” quan ens referim a un fons especial d'una biblioteca però, tots els fons especials són especialitzacions? A continuació ho analitzem.

5. Definició dels fons especials

Els fons especials de les biblioteques públiques és un tema que pràcticament no s'ha tractat ni estudiat des de l'àmbit professional en el territori català i espanyol —o almenys no se'n ha trobat constància—. Hi ha constància de la seva existència però no una explicació professional d'estudi i anàlisi; el que impossibilita fer una cronologia històrica. Tampoc existeix cap tipus de directrius nacionals o internacionals que orientin aquest tipus de fons, per això la majoria apareixen i desapareixen sense cap mena de control o, directament, no són adequats ni per als usuaris ni per al territori o bé, a nivell de fons o activitats.

Cal diferenciar també entre fons especials i col·leccions especials. El concepte de col·leccions especials, en l'àmbit de biblioteques, fa referència a aquelles col·leccions de materials únics valuosos i irrepetibles com poden ser manuscrits, llibres rars, fons personals i fons d'arxiu. Sobre aquestes col·leccions —malgrat no ser del nostre interès en aquest treball— sí han estat estudiades, normalitzades i se'n té molta informació.

En municipis que han creat una xarxa de biblioteques, com seria el cas de Barcelona, l'Hospitalet o Sabadell, els fons especials van sorgir juntament amb la creació de la xarxa. Donat que l'aportació inicial de la col·lecció és molt similar per a totes les biblioteques públiques es creen biblioteques clòniques, apareixent així la idea de col·lecció única i la necessitat de diversificar-se i diferenciar-se entre elles per tal de poder complementar-se.

Aquesta diferenciació a nivell de col·lecció és coneguda com a *fons especials*. Els fons especials són tots aquells fons que singularitzen la biblioteca aportant una col·lecció diferenciada de la resta del fons general. Aquests fons especials es divideixen en quatre grups:

- ❖ Fons especialitzats
- ❖ Centres d'interès
- ❖ Fons provinents de donacions de biblioteques particulars o entitats
- ❖ Fons sobre la persona que dona nom a la biblioteca

En el quadre resum adjuntat a continuació —realitzat a partir d'un document intern facilitat per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona— queden establertes, a grans trets, les definicions i característiques de cadascun d'aquests fons especialitzats. Recordem però, que la manca de regulació en els fons especials n'ha propiciat un desenvolupament erràtic i, sovint,

⁶ Nieto, Javier; Vilagrosa, Enric. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Diputació de Barcelona, 2008. [Consulta: 4 d'abril de 2017]. Disponible a: http://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/Estandards_catala.pdf/31b997cd-85ba-4cde-a602-76f12100a1f4.

mal orientat. Per tant, es tracta d'un quadre resum teòric que, malauradament, no totes les biblioteques duen a la pràctica.

	Fons especialitzat	Centre d'interès	Fons provinent d'una biblioteca particular o d'una entitat	Fons sobre la persona que dona nom a la biblioteca
Finalitat	<p>Singularitzar la biblioteca dins la xarxa.</p> <p>Oferir un servei d'informació i referència.</p>	<p>Potenciar, donar visibilitat i facilitar l'accessibilitat a fons i/o temes, mitjançant l'agrupació de diferents temàtiques que habitualment estan disperses segons la classificació de la CDU. Ja sigui per demandes informatives reiterades pels usuaris, o per l'actualitat del tema.</p> <p>No hi ha voluntat d'especialització.</p>	<p>Incrementar el valor de la pròpia col·lecció, acollint la biblioteca particular d'una persona rellevant o d'una entitat, sempre que el fons s'adapti a la política de col·lecció establerta per la biblioteca.</p>	<p>Potenciar l'autor, la seva obra i alhora la biblioteca.</p>
Abast temàtic	<p>Qualsevol temàtica que estigui relacionada amb els interessos dels usuaris o amb un projecte municipal.</p>	<p>Temàtica que doni respostes a demandes informatives recurrents dels usuaris i/o d'un col·lectiu amb necessitats específiques.</p>	<p>La biblioteca particular. El fons podrà ser general i/o especialitzat.</p>	<p>Les obres de l'autor i sobre la seva vida i obra.</p>
Volums	<p>S'ha de dedicar una part important del pressupost a aquest fons. El creixement, l'adequació i l'actualització d'aquest ha de ser continu.</p>	<p>Limitat al fons que disposi la biblioteca, i a possibles adquisicions.</p>	<p>Limitat al nombre de volums cedits.</p>	<p>Limitat al fons inicial de que disposi la biblioteca i a possibles adquisicions selectives.</p>
Planificació	<p>Ha de tenir una política de col·lecció pròpia inclosa dins la política de desenvolupament de la col·lecció de la biblioteca.</p>	<p>Dins la planificació global.</p>	<p>Dins la planificació global.</p>	<p>Dins la planificació global.</p>

Recursos	Ha de tenir assignat un pressupost, d'acord amb el percentatge establert respecte al total de la col·lecció, que permeti un creixement continu i una actualització constant.	En funció de la planificació anual.	En funció de la planificació anual	En funció de la planificació anual
Espais	Ha de disposar d'un espai determinat dins la biblioteca, on es contempli el creixement de fons.	Ha d'estar ubicat a un lloc visible, ben senyalitzat i que sigui atractiu per l'usuari.	El seu espai serà dins del disponible a la biblioteca i segons els acords fixats amb la persona o entitat/ajuntament.	Ha d'estar ubicat a un lloc visible i ben senyalitzat.
Professional referent	Caldrà que almenys una persona de l'equip tingui coneixement sobre el tema, o que es pugui formar per ser-ho.	El personal tècnic de la biblioteca.	El personal tècnic de la biblioteca.	El personal tècnic de la biblioteca.
Durada	Permanent	Temporal	Permanent	Permanent
Difusió	Centrada en el fons però també en promoure la singularitat de la biblioteca o el municipi. Programació d'activitats vinculades a l'especialització.	Centrada en la difusió del fons concret (guies e lectura, activitats).	Centrada en la difusió del fons concret i en aquells aspectes de la mateixa que donin valor a la biblioteca i a la figura de la persona o entitat.	Centrada en la difusió del fons concret i en aquells aspectes de la mateixa que donin valor a la biblioteca i a la figura del personatge que dona nom.

6. Els fons especialitzats

De les quatre tipologies de fons especials esmentades a l'apartat anterior, els fons especialitzats són els que comunament coneixem com "especialització de la biblioteca", donat que és —o hauria de ser— el punt fort d'aquesta. Aquest fons no només singularitza la biblioteca dins la xarxa, també cobreix necessitats informatives sobre una temàtica determinada que és d'interès particular de la població a la que dona servei la biblioteca i ofereix als usuaris un servei d'informació i referència.

El creixement d'aquest fons ha de ser continu per garantir-ne l'actualització; és per això que és l'únic fons especial que té assignat una part del pressupost. També és l'únic fons especial que hauria de comptar amb una política de col·lecció pròpia; encara que, malauradament, de les

biblioteques públiques de Catalunya tan sols les de l'Hospitalet de Llobregat compleixen amb aquest requisit.

Per encarregar-se d'un fons especialitzat s'ha de tenir coneixements sobre aquest. Per això és imprescindible que una persona de l'equip en tingui i, si no és el cas, cal que es formi per poder dotar aquest fons de professionalitat.

Pel que fa la difusió, el fons especialitzat hauria de ser —dins la biblioteca— el que genera més informació i activitats. A més, és l'únic creat de forma permanent que no ve donat de forma imposada pel nom de la biblioteca —que sovint no guarda relació amb el municipi o barri— o per donacions.

Per últim, és molt important que aquest fons es nodreixi d'estretes col·laboracions externes que l'ajudin a créixer i a enfortir la col·lecció.

ELS FONTS ESPECIALITZATS: BIBLIOTEQUES DE L'HOSPITALET

La ciutat de l'Hospitalet de Llobregat (al Barcelonès) té una forta tradició bibliotecària.

L'any 1932 el president de la Generalitat republicana, Francesc Macià, va inaugurar el primer centre de lectura pública de la ciutat, que va tancar quan al 1950 quan La Caixa va obrir una biblioteca al mateix carrer. Sis anys més tard, es va crear la Biblioteca de Collblanc —de titularitat municipal—, encara que, des de 1957 la Biblioteca Mòbil (bibliobús, servei de biblioteca motoritzat que dona servei als nuclis urbans que no disposen de biblioteca pública) de la Diputació de Barcelona també donava servei a la ciutat.

A partir del 1968 es van començar a inaugurar biblioteques a la ciutat en conveni amb la Diputació fins que a l'any 1976, amb la creació de la Biblioteca La Florida, es va considerar completa la Xarxa de Biblioteques de la Diputació a la ciutat de L'Hospitalet: amb sis biblioteques, una per districte.

L'any 2000 s'inaugura la setèima biblioteca de l'Hospitalet: Tecla Sala, que actua com a biblioteca central. I tanca (almenys fins al moment) la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet —amb vuit biblioteques— la Biblioteca Can Sumarro; la qual formava part de la ciutat des dels anys 80 però formava part de la Xarxa de Biblioteques Públiques de la Generalitat de Catalunya fins al 2003, any en que va passar a ser responsabilitat de la Diputació de Barcelona.

Així doncs, la Xarxa de Biblioteques públiques de L'Hospitalet s'estructura a partir d'una biblioteca central urbana (Tecla Sala) i set biblioteques de proximitat (Can Sumarro, Josep Janés, Bellvitge, La Bòbila, Plaça Europa, Santa Eulàlia i La Florida). Aquestes vuit biblioteques tenen com a missió satisfer les necessitats d'informació, lectura, formació continuada i lleure de tots els ciutadans. A més, han d'esdevenir un espai de trobada, reflexió, creació i debat obert a qualsevol iniciativa que es dugui a terme a la ciutat.

7. Els fons especialitzats

Per tal d'oferir un valor afegit en cada biblioteca i adreçar-se a col·lectius d'usuaris més específics Biblioteques de L'Hospitalet manté diferents fons especials a les biblioteques de la xarxa, encara que no totes tenen un fons especialitzat. Queden sense fons especialitzat la Biblioteca de Santa Eulàlia, La Florida i Plaça Europa, encara que tenen altres tipus de fons especial; com per exemple, el centre d'interès de rebosteria a La Florida.

L'única excepció n'és el fons local. Aquest fons inclou tots els documents relacionats amb l'Hospitalet de Llobregat i els hospitalencs; documents que parlen sobre la ciutat, la seva història, les tradicions, les festes, etc. o obres que parlen sobre personatges nascuts a la ciutat o que hi tenen un vincle especial. Totes les biblioteques de districte disposen del fons local referent al barri i el fons local general de la ciutat.

La Biblioteca Central Tecla Sala disposa de la documentació general sobre la ciutat de l'Hospitalet que permet respondre a les consultes més habituals dels usuaris; la documentació més específica dels seus barris es troben a les biblioteques de districte. Per tant, totes les biblioteques de l'Hospitalet tenen un fons especialitzat local.

7.1. Autors locals (Tecla Sala)

Aquest fons especialitzat forma part de l'anteriorment esmentat fons local. Com hem comentat, totes les biblioteques que componen la xarxa disposen de fons local però el fons que aplega les obres d'autors de la ciutat es concentra íntegrament a la Biblioteca Central Tecla Sala.

Aquest fons recull la producció dels autors de la ciutat —també el que es publiqui sobre ells—, considerant que són tots els que han nascut, viuen o hi treballen. Així doncs, la Biblioteca Tecla Sala té la missió de recollir les obres escrites pels autors de la ciutat, siguin de la temàtica que siguin, i guardar-les, preservar-les i conservar-les. A més, ha de garantir l'accés a aquest fons als usuaris i organitzar activitats per promoure'l.

Quan els autors locals escriuen sobre altres temes que no fan referència a la ciutat, físicament les seves publicacions no es troben a la secció de *Col·lecció Local* de la sala, així doncs, dins la biblioteca aquests llibres estan integrats seguint el número de CDU corresponent però amb una icona específica (LH), col·locada al lloc.

Per enfortir aquest fons la Biblioteca Tecla Sala ha creat relacions amb:

- ❖ Els propis autors locals
- ❖ *L'Hdigital*. Els mitjans de comunicació de la ciutat
- ❖ El Museu de l'Hospitalet
- ❖ El Centre d'Estudis de l'Hospitalet
- ❖ L'Arxiu Municipal de l'Hospitalet

Aquestes col·laboracions ajuden a la biblioteca a la recollida, adquisició i conservació del fons. S'eviten duplicitats entre elles, ja que a cada institució correspon recollir una part del fons. I, també s'organitzen activitats i esdeveniments conjunts.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons local s'ha creat una *Política de desenvolupament del fons de Col·lecció Local Biblioteques de L'Hospitalet*⁷ dins la qual es dedica un apartat al desenvolupament de la col·lecció *autors locals*.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Central Tecla Sala és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la difusió dels autors de la ciutat.

Un d'ells és el web *l'Hospitalet escriu*⁸. En aquest web es troben referenciats des de 2001 tots els autors que tenen un vincle amb l'Hospitalet i, a més, també es pot consultar tot el que s'ha publicat sobre l'Hospitalet i sobre els hospitalencs posterior al 2001. Dins el món d'Internet, hi ha disponible un Twitter específic per a difondre aquest fons (@lhescriu) i també se'n fa difusió al Facebook de la biblioteca.

Per altra banda, cada dos anys s'organitza una trobada d'autors i autores de la ciutat, dins la programació de les Festes de Primavera de la ciutat. La biblioteca aprofita aquesta trobada per publicar la guia *Ciutat plural, llibres singulars: autors i autores de l'Hospitalet*; aquesta guia recull tota la producció editorial dels últims dos anys d'aquests autors i autores, així com aquells documents que parlen de la ciutat.

També, per la Diada de Sant Jordi, la Xarxa de Biblioteques de L'Hospitalet posa una parada a la rambla Just Oliveras on els autors de la ciutat estan convidats a participar. En aquest espai es dona a conèixer, es venen i es signen les obres d'aquests autors publicades al darrer any.

⁷ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons de col·lecció local Biblioteques de L'Hospitalet*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2016. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obrefitxer.ashx?Fw9EVw48XS760BHBXqPwkrEgazAcTYLpaqazCVd02giwspXu6yuqazA4ltZLJcdaFlqazC5clZk>>.

⁸ Biblioteques de l'Hospitalet. *L'Hospitalet escriu*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<https://sites.google.com/site/autorslh/>>.

Per últim, i de forma més puntual, la biblioteca organitza presentacions de llibres —sota demanda dels propis autors de la ciutat— i activitats amb la presència d'autors locals: conferències, tallers, etc.

7.2. Blues i música negra (Tecla Sala)

Aquest fons es troba a la Biblioteca Central Tecla Sala. Va ser creat l'any 2006 —amb la col·laboració de la Societat de Blues de Barcelona⁹— i compta amb més de 4.000 documents de blues: gravacions exclusives, vinils, llibres singulars, revistes especialitzades, cartells de festivals, fotografies de directes, etc. És un dels fons, juntament amb el fons especialitzat en gènere negre i policíac i el de còmic, amb més projecció de les Biblioteques de l'Hospitalet.

Va ser creat amb l'objectiu de fomentar i promoure aquest gènere musical, i convertir Tecla Sala en la biblioteca de referència per als aficionats i estudiosos d'aquest gènere musical. I es va aconseguir, ja que l'any 2012 aquest fons va ser declarat "Fons Europeu del Blues" per l'*European Blues Union*¹⁰ (EBU), la qual cosa va convertir la biblioteca en seu oficial de documentació i arxius d'aquesta unió de blues. A partir de llavors, aquest fons es va expandir i especialitzar especialment en la cultura del blues a Europa. A més, aquest fons està assumint cada vegada un rol més pedagògic que facilita als usuaris el coneixement de la història del blues.

Aquest fons es pot trobar dins la secció *Música* de la biblioteca, on es troba el 90 % d'aquesta col·lecció especialitzada. El 10 % restant que no està a l'abast dels usuaris es troba al dipòsit de la biblioteca.

La col·laboració més important i especial amb la qual compta aquest fons és la Societat de Blues de Barcelona, els seus membres són els principals assessors de la biblioteca i aquesta sempre segueix les seves recomanacions. A més, aquest fons especialitzat de la biblioteca s'expandeix gràcies, en gran part, a les seves donacions d'autors i artistes particulars.

En la mateixa línia col·laborativa es troba l'European Blues Union. La col·laboració va molt més enllà de la que pot oferir la pròpia entitat, ja que les recomanacions i donacions són cooperatives entre tots els membres d'aquesta unió.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de desenvolupament de la col·lecció del fons especial de blues i música negra*¹¹.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Central Tecla Sala és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió.

Un d'ells és la creació mensual dels butlletins *Butlletí de novetats* i *Blues a fons*. Mentre en un s'exposen les novetats mensuals d'aquest fons, l'altre té un caire més pedagògic i dedica les seves pàgines a explorar tots els racons de la música blues.

⁹ Societat Blues Barcelona. *Societat de Blues de Barcelona*. Barcelona: Societat de Blues de Barcelona, 2013. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://societatbluesbarcelona.org/>>.

¹⁰ European Blues Union. *European Blues Union*. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.europeanbluesunion.com/about-us/>>.

¹¹ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament de la col·lecció del fons especial de blues i música negra*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015 [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d5778307.pdf>>.

També hi ha plafons fixes dins la biblioteca on figuren les novetats, els documents més prestats, els pròxims esdeveniments i festivals de blues, etc.

A més, s'hi realitzen periòdicament exposicions, concerts, conferències, etc. Per al públic en general i, en especial, per a instituts d'ensenyament secundari.

7.3. Cinema espanyol (Can Sumarro)

Aquest fons especialitzat va ser creat l'any 2007 a la Biblioteca Can Sumarro amb l'objectiu de difondre i promoure el cinema espanyol per a adults, a través d'una col·lecció de qualitat que contingui totes les tendències, corrents, estils i gèneres que es realitzen i produeixen a Espanya.

Componen la col·lecció uns 2.000 documents entre els quals s'inclouen audiovisuals, guions, publicacions periòdiques, llibres sobre història, biografies, manuals, bandes sonores, etc. Els llibres de cinema es troben a la secció d'audiovisuals mentre que les biografies, novel·les i còmics es troben intercalats amb la resta del fons allà on els pertoca però amb la distinció del logotip del fons especial.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de desenvolupament de la col·lecció cinema espanyol*¹².

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Can Sumarro és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió.

Un d'ells és el bloc *Districte cinema*¹³, el qual s'actualitza setmanalment difonent notícies, activitats i esdeveniments relacionats amb el món del cinema. També s'exposen les novetats i s'hi fan recomanacions.

Per altra banda, periòdicament es realitzen guies i llistes de les novetats que arriben a la biblioteca. I com a suport visual a aquestes llistes es projecten tràilers de les últimes novetats a la pantalla de la secció d'audiovisuals de la biblioteca.

Per últim, la biblioteca realitza anualment una conferència o taller de la mà d'un expert en el setè art. També es realitzen periòdicament centres d'interès de temàtiques diverses relacionades amb l'actualitat cinematogràfica.

7.4. Còmic (Tecla Sala)

Es tracta d'un dels fons especialitzats amb més trajectòria de la ciutat i es troba íntegrament a la Biblioteca Central Tecla Sala. El motiu d'aquesta especialització és clar: durant anys Hospitalet de Llobregat va ser la capital del còmic, des de l'any 1997 fins al 2011 la fira del còmic va realitzar-se a la ciutat.

Durant els últims 12 anys la biblioteca ha destacat com un dels centres més actius en el foment de la lectura del còmic, convertint-se en un referent a nivell estatal per als amants d'aquest tipus de publicacions. El reconeixement va arribar durant el 32è Saló Internacional del Còmic de Barcelona,

¹² Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament de la col·lecció cinema espanyol*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obrefitxer.ashx?Fw9EVw48XS7iJELvKtvqzjqazAajFFzsNAFGPno2CLNS4xXDmrXwKksDV7xYPliti4m>>.

¹³ Biblioteca Can Sumarro. *Districte Cinema*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 10 de maig de 2017]. Disponible a: <<http://districtecinema.blogspot.com.es/>>.

quan van rebre el Premi de l'Asociación de Autores de Cómic de España (AAE) per la difusió y promoció del còmic

Aquesta col·lecció està formada per uns 25.000 documents en qualsevol format, de qualsevol procedència i de tots els gèneres possibles, tant per a adults com per a infants. També compta amb una secció d'audiovisuals formada per adaptacions de còmics al cinema o la televisió.

Aquest fons és molt extens i tan sols un 35 % està a l'abast dels usuaris mentre que el 65 % restant és d'accés restringit o exclòs de préstec. Això és degut al format delicat d'alguns còmics —per exemple, de mida molt gran— i també al fet de que alguns còmics siguin històrics —donacions dels especialistes Pascual Giner i Ricard Castell—.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de desenvolupament del fons especial de Còmic*¹⁴.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Central Tecla Sala és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió.

Un d'ells és la publicació i distribució del butlletí electrònic *CòmicTecla*¹⁵, el qual té més de 800 subscriptors. A més, aquests butlletins es poden trobar allotjats al web.

També s'organitzen clubs de lectura al voltant del còmic dels quals sorgeixen dossiers que també es publiquen i difonen. A més, mensualment es fan llistes de novetats i recomanacions.

Regularment s'organitzen activitats i actes com exposicions d'autors, cursos, tallers i jornades.

De totes les activitats i materials que sorgeixen a la biblioteca o en alguna localitat propera a l'Hospitalet se'n fa difusió al web i a Facebook; a més, s'ha creat un compte de Twitter especialitzat (@ComicTS).

7.5. Gènere negre i policíac (La Bòbila)

El fons especialitzat en gènere negre i policíac és un altre dels punts forts de les Biblioteques de l'Hospitalet. Ubicat a la Biblioteca La Bòbila, es tracta d'un dels fons amb més antiguitat, ja que es manté des de l'any 1999 amb l'objectiu de difondre i promoure aquest gènere literari i cinematogràfic, i convertir-se en la biblioteca de referència per als aficionats a la novel·la negra.

Aquesta col·lecció inclou tots els gèneres, subgèneres, corrents i etiquetes de la literatura criminal; ja sigui de ficció o no-ficció. Malgrat que la majoria del fons el componen la novel·la i el cinema també s'hi poden trobar còmics, bandes sonores, premsa especialitzada o anuaris basats en fets reals. Així mateix, la biblioteca disposa d'una col·lecció de novel·la popular de diferents gèneres literaris, per l'interès que té des del punt de vista històric, editorial i sociològic; aquesta col·lecció està considerada de caràcter patrimonial i és per això que està exclòs de préstec, i adreçada a especialistes i estudiosos.

¹⁴ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons especial de còmic*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d2740925.pdf>>.

¹⁵ Biblioteques de l'Hospitalet. *Còmic Tecla*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2007- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.bibliotequeslh.cat/851843_1.aspx>.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de col·lecció del fons de gènere negre i policíac*¹⁶.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca La Bòbila és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió. Crea i actualitza periòdicament productes i recursos digitals relacionats amb el gènere negre i policíac per difondre el fons de la biblioteca.

Un d'ells és el *Bloc de la Bòbila*¹⁷, un butlletí replet de recomanacions, informació i reculls de premsa del fons especialitzat. Aquest ha esdevingut el recurs digital més utilitzat de la biblioteca. Però, a més, també elaboren dues publicacions: El fanzine *L'H Confidencial*¹⁸ en versió en paper i *Gènerenegre*¹⁹ en versió electrònica; els butlletins del Club de Lectura de Novel·la Negra —club de lectura que es reuneix des de l'any 2000—.

Com a recursos digitals La Bòbila ha creat:

- *La Barcelona de Méndez*²⁰: un recorregut virtual pels llocs més emblemàtics de la sèrie de l'inspector Ricardo Méndez de Francisco González Ledesma (fet en col·laboració de la Biblioteca Montbau-Albert Pérez Baró, Barcelona).
- *Cartellera noir*²¹: publicitat, cartells i programes de mà de festivals, exposicions, jornades i altres activitats relacionades amb el gènere negre.
- *La Cua de Palla*²²: informació sobre la primera col·lecció de novel·la negra en català, així com de l'estudi *La Cua de Palla: retrat en groc i negre*.
- *Francisco González Ledesma*²³: recull de premsa generat per l'obra del popular escriptor des del 1945.
- *Gimlet*²⁴: recull d'informació sobre la històrica revista, així com les portades, sumaris i l'índex de tota la col·lecció.
- *Infobòbila*²⁵: un butlletí de notícies on-line, de periodicitat mensual, que informa de les novetats en el gènere i d'activitats que realitza la biblioteca
- *Mons Negres*²⁶: geolocalitzador de biblioteques, llibreries especialitzades i altres centres relacionats amb el gènere negre.
- *Pepe Carvalho i els llibres*²⁷: la peculiar relació de Pepe Carvalho amb els llibres i la llista dels llibres citats en la sèrie *Carvalho* de Manuel Vázquez Montalbán.

¹⁶ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de col·lecció del fons de gènere negre i policíac*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2014. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d7834843.pdf>>.

¹⁷ Biblioteca La Bòbila. *El bloc de la Bòbila*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2007- . [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bobila.blogspot.com.es/>>.

¹⁸ Biblioteques de l'Hospitalet. *L'H confidencial*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 1999- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.bibliotequeslh.cat/852277_2.aspx>.

¹⁹ Biblioteques de l'Hospitalet. *Gènerenegre*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2010- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<https://es.scribd.com/lists/2407455/generenegre>>.

²⁰ Biblioteca La Bòbila; Biblioteca de Montbau. *La Barcelona de Méndez*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2010- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://bcn-mendez.blogspot.com.es/>>.

²¹ Biblioteca La Bòbila. *Cartellera noir*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2005- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://cartelleranoir.blogspot.com.es/>>.

²² Biblioteca La Bòbila. *La cua de palla*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2000- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://cuadepalla.blogspot.com.es/>>.

²³ Biblioteca La Bòbila. *Francisco González Ledesma*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2004- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://gonzalezledesma.blogspot.com.es/>>.

²⁴ Biblioteca La Bòbila. *Gimlet*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2010- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://revistagimlet.blogspot.com.es/>>.

²⁵ Per a rebre aquest butlletí al teu correu electrònic cal una prèvia subscripció a través de: El bloc de la Bòbila.

²⁶ Biblioteca La Bòbila. *Mons Negres*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2008- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1_6bB1KrfhgGWKfH6Vm0sdZbcEN4&msa=0&ie=UTF8&ll=11.13072500000012%2C-94.99125400000003&spr=90%2C-120.154154&t=h&source=embed&z=17>.

A més, la biblioteca organitza activitats entorn el gènere com exposicions, cicles de cinema, presentacions de llibres, taules rodones, conferències, concursos de microrelats negres, etc.

7.6. Teatre i arts escèniques (Josep Janés)

Amb l'objectiu de fomentar la lectura dels textos teatrals, oferir un fons informatiu, formatiu i de lleure de qualitat relacionat amb les diverses disciplines que componen les arts escèniques la Biblioteca Josep Janés va crear l'any 2002 un fons especialitzat en teatre i arts escèniques, per la seva proximitat al Teatre Joventut²⁸, amb qui col·labora estretament.

La col·lecció la componen més de 5.000 documents: per textos teatrals, assajos, música, cinema, espectacles filmats, biografies, còmics i publicacions periòdiques; tan per públic adult com infantil.

Amb els anys s'ha produït la fidelització d'usuaris aficionats al teatre, l'atracció de noves persones interessades i ha obert la curiositat d'alguns lectors que en un principi no hi estaven habituats a llegir teatre.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de col·lecció del fons especial d'arts escèniques*²⁹.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Josep Janés és l'encarregada de promoure aquest fons i, empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió.

S'elaboren guies de novetats i recomanacions tan per a adults com per a infants dels documents que arriben a la biblioteca. A més, la biblioteca participa en el Prestatge Virtual d'Arts Escèniques³⁰ de la Biblioteca Virtual de la Diputació de Barcelona des d'on es realitzen recomanacions, s'elaboren notícies i es recullen recursos web.

Per altra banda, es programen activitats vinculades a les arts escèniques: clubs de lectura, tallers, xerrades i cicles de cinema. També es realitzen exposicions de documents a sala vinculant-los a obres en cartellera teatral de Barcelona província i s'organitzen sortides al Teatre Joventut.

7.7. Vida sana (Bellvitge)

La Biblioteca Bellvitge va iniciar un centre d'interès en vida sana que, l'any 2007 es va consolidar convertint-se en fons especialitzat gràcies a la resposta positiva dels usuaris i l'interès d'aquests per millorar la seva qualitat de vida. Va ser creat amb l'objectiu de fomentar les bones pràctiques en la cura del cos i la ment, per tal de remarcar la importància de mantenir una bona salut mental i física per gaudir d'una vida saludable i equilibrada.

La col·lecció està formada per uns 2.000 documents. Inclou monografies, audiovisuals —majoritàriament documentals— publicacions periòdiques i música; tant per a adults com per a infants.

²⁷ Biblioteca La Bòbila. *Pepe Carvalho i els llibres*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2004-. [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://pepecarvalhoiellsllibres.blogspot.com.es/>>.

²⁸ Ajuntament de l'Hospitalet. *Teatre Joventut*. [Consulta: 18 d'abril de 2017] Disponible a: <<http://www.teatrejoventut.cat/>>.

²⁹ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons especial d'arts escèniques*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d23624.pdf>>.

³⁰ Diputació de Barcelona. *Prestatge Virtual d'Arts Escèniques*. Barcelona: Gerència de Serveis de Biblioteques [Consulta: 10 de maig de 2017]. Disponible a: <<http://bibliotecavirtual.diba.cat/es/arts-esceniques>>.

És un fons en constant creixement, viu i dinàmic, amb un índex d'ús i de consulta a sala molt satisfactori. Dona resposta a les constants peticions i necessitats documentals dels veïns i veïnes del barri sobre la millora de la seva qualitat de vida.

Per mantenir, difondre i conservar aquest fons s'ha creat una *Política de col·lecció del fons vida sana*³¹.

Què genera aquest fons especialitzat?

La Biblioteca Bellvitge és l'encarregada de promoure aquest fons i empra diversos canals per tal de contribuir a la seva difusió.

Trimestralment es programen activitats relacionades amb la vida sana: tallers de ioga totalment gratuïts, clubs de lectura que giren al voltant de les passions humanes, conferències sobre benestar, etc.

A través de les xarxes socials es fan recomanacions i s'informa als usuaris de les novetats a la biblioteca. A més, regularment es realitzen centres d'interès de documents a la sala vinculant-los a les activitats programades i es dissenyen aparadors culturals per destacar i donar a conèixer parts d'aquest fons

Per últim, la biblioteca participa en el Prestatge Virtual de Salut³² de la Biblioteca Virtual de la Diputació de Barcelona on s'hi troben nombrosos recursos digitals.

³¹ Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de col·lecció del fons vida sana*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2016. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS6HZ0Kv0lyLk2INICqgazC4KzMdtrhL3vt5CpkJPoWciGYGBoM6HjkNPJ4>

³² Diputació de Barcelona. *Prestatge Virtual de Salut*. Barcelona: Gerència de Serveis de Biblioteques [Consulta: 10 de maig de 2017]. Disponible a: <<http://bibliotecavirtual.diba.cat/es/salut>>.

LA REGULACIÓ DELS FONS ESPECIALITZATS DE CATALUNYA

8. La necessitat de regular els fons especialitzats

Els fons especialitzats de les biblioteques públiques estan adquirint un protagonisme creixent; és per això que ha arribat el moment d'elaborar un document que precisi amb claredat què entenem per fons especialitzat i com s'han de crear, desenvolupar i gestionar dins la biblioteca pública.

Aquest document és el que es proposa a continuació, unes directrius que serviran com a instrument per a la millora dels fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya.

Amb la creació d'aquestes directrius els bibliotecaris de les biblioteques públiques de Catalunya tindran uns paràmetres de referència per a la creació, desenvolupament i gestió dels fons especialitzats i, a més, les administracions competents disposaran d'una eina per a planificar amb més eficàcia l'establiment i funcionament d'aquests fons ja des del moment de la seva creació i dotació.

Les directrius creades per l'*International Federation Library Association (IFLA)* tenen un caràcter internacional i són aplicables al món bibliotecari global; és per això que no acostumen a incloure dades o concrecions al detall. Per aquest motiu, els països tendeixen a redactar les seves pròpies directrius prenent com a base les de l'*IFLA*: i Catalunya n'és un bon exemple. La proposta que es presenta a continuació no prendrà com a base cap directriu de l'*IFLA* sobre els fons especialitzats, com s'ha comentat, els fons especials no estan regulats; però sí es tindran en compte les *Directrius IFLA per al servei de les Biblioteques Públiques*³³. Ara bé, totes les directrius requereixen d'un marc de referència que adequi els requeriments a la realitat de cada país, en aquest cas, aquest marc de referència a Catalunya seran *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya*³⁴.

9. Proposta de directrius

A continuació es presenta una proposta de directrius per als fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya. En aquesta proposta s'estableixen els recursos bàsics necessaris per a la creació, desenvolupament i gestió d'un fons especialitzat.

³³ International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *Public Library Service Guidelines*. Editat per: Koontz, Christie; Gubbin, Barbara. Berlin/Munich: De Gruyter Saur, 2010. [Consulta: 2 de març de 2017] Disponible a: <<https://www.ifla.org/ES/publications/ifla-publications-series-147>>.

³⁴ Nieto, Javier; Vilagrosa, Enric. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Diputació de Barcelona, 2008. [Consulta: 4 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/Estandards_catala.pdf/31b997cd-85ba-4cde-a602-76f12100a1f4>.

Directrius per als fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya

Barcelona, 2017

▪ **Introducció**

El conjunt documental de les biblioteques públiques de Catalunya conforma un fons únic que genera a les biblioteques la necessitat de diferenciar-se de tal manera que els permeti diversificar-se i complementar-se. Un dels punts forts d'aquesta diferenciació són els fons especialitzats, els quals ofereixen un valor afegit a cada biblioteca.

La creació del fons especialitzat depèn de la xarxa de la que forma part la biblioteca i del municipi on es troba. La dotació d'aquest fons depèn directament de l'ajuntament, és el municipi qui té la responsabilitat d'adaptar i adequar la col·lecció a les necessitats i característiques més específiques de la seva població.

Aquestes directrius han estat creades amb la finalitat de servir com a guia per a crear, desenvolupar i gestionar els fons especialitzats. Dotar als professionals bibliotecaris d'una eina de referència per a la millora d'aquests fons i proporcionar a les administracions competents d'un instrument per a planificar amb més eficàcia l'establiment i funcionament d'aquests fons.

Malgrat que el marc de referència i els requeriments dels usuaris són pràcticament els mateixos arreu de Catalunya existeix una diversitat de necessitats i recursos, el que comporta que no hi pugui haver unes normes comunes per als fons especialitzats. És per això que aquest document no presenta unes normes, sinó que ofereix assessorament, una guia susceptible d'una aplicació generalitzada.

Aquestes directrius han estat elaborades tenint com a marc referència les biblioteques de Catalunya però els objectius generals són els mateixos arreu.

Els instruments base per a la creació d'aquestes directrius que ara es presenten són *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya* (2008), les *Directrius IFLA per al servei de les Biblioteques Públiques* (2010) i les polítiques de col·leccions que les diverses administracions locals han elaborat.

▪ **Audiència del document**

Aquest document s'adreça als responsables polítics (autonòmics, provincials i municipals), als responsables de biblioteques públiques de Catalunya i als professionals que intervenen en el procés de creació, desenvolupament i gestió dels fons especialitzats. Als usuaris de les biblioteques que vulguin conèixer el funcionament d'aquests fons.

▪ **Revisió del document**

Aquest document es revisarà periòdicament per tal de mantenir la seva actualització, determinar inadequacions i integrar noves necessitats.

▪ **Definició dels fons especialitzats**

Entenem el fons especialitzats com una categoria dels fons especials. Els fons especialitzats són una part de la col·lecció creada per cobrir necessitats informatives, sobre una temàtica determinada, que sigui d'interès particular de la població a la que dona servei la biblioteca. Un cop creat, aquest fons es manté de forma permanent amb la responsabilitat de proporcionar-li creixement continu i actualització.

Les especialitzacions temàtiques permeten enriquir el fons de les biblioteques, complementant la col·lecció general i altres fons especials, oferint un valor afegit a la col·lecció i responnent a la necessitat de fer que cada biblioteca sigui diferent, es complementin i s'adaptin al seu entorn.

- **Objectius dels fons especialitzats**

La finalitat principal és adequar el fons a les necessitats dels usuaris, tot complementant les col·leccions inicials. Els objectius primaris d'aquests fons són:

- Singularitzar la biblioteca creant un fons únic
- Difondre una singularitat de la biblioteca o l'entorn
- Diversificar els documents fent que les diverses biblioteques es complementin
- Oferir un servei d'informació i referència a col·lectius d'usuaris més específics
- Crear una xarxa de col·laboració amb altres agents de l'entorn

- **Selecció i tria de l'especialització**

Les biblioteques públiques són serveis d'àmbit local destinats a una població concreta. Les col·leccions que ofereixen s'han de basar en les necessitats locals, les quals cal definir per tal de que els usuaris n'aprofitin tot el potencial.

- **Agents que intervenen**

La tria del tema de l'especialització d'una biblioteca es fa en col·laboració entre la xarxa municipal a la que pertany la biblioteca (o, en el seu defecte, la pròpia biblioteca) i l'ajuntament corresponent.

A l'hora de seleccionar el tema de l'especialització, els responsables municipals i de la xarxa de biblioteques potenciaran i facilitaràn la participació ciutadana de la comunitat on doni servei la biblioteca, per tal que els propis ciutadans contribueixin a definir els seus interessos.

- **Abast temàtic**

L'especialització es defineix d'acord amb les característiques del territori, les especificitats locals i altres elements que poden influir en l'elecció de la temàtica com podria ser un projecte municipal. S'ha de tenir sempre en compte la resta d'especialitzacions de la xarxa municipal o de biblioteques pròximes per tal d'aconseguir un equilibri temàtic.

- **Profunditat de la col·lecció**

Prenent com a base el model Conspectus (IFLA, 2001), els fons especialitzats han de tenir una profunditat de nivell 4 nivell d'investigació. Pel que fa l'idioma (WLN) aquest fons es regirà pel codi P, predominarà la llengua principal del país i gairebé no hi haurà material en altres llengües.

- **Revisió de l'especialització**

La creació d'un fons especialitzat dins una biblioteca pública és permanent. No obstant, es podria revisar la temàtica del fons especialitzat si es compleix alguna d'aquestes excepcions:

1. La temàtica queda obsoleta, no hi ha forma d'ampliar i/o actualitzar la col·lecció i aquesta ha deixat de tenir interès pels usuaris. Els documents no surten en préstec i l'especialització ja no genera activitats i/o materials.
2. El fons especialitzat està dedicat a una institució o personalitat i aquesta ha estat relacionada amb un fet delictiu o poc ètic.

- **Polítiques de desenvolupament de les col·leccions**

“Totes les biblioteques necessiten un document escrit que reculli la política de gestió del fons, aprovat per l'òrgan de govern. L'objectiu d'aquesta política ha de ser garantir un plantejament coherent del manteniment i desenvolupament del fons de la biblioteca i de l'accés als seus recursos.”

Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques, 2010

El fons especialitzat, malgrat formar part del fons total de la biblioteca, precisa d'un tractament i una planificació especial. Aquest fons ha de tenir una política de col·lecció pròpia inclosa dins la política de desenvolupament de la col·lecció de la biblioteca.

En aquesta política ha de constar la finalitat i justificació de la temàtica de l'especialització, el pressupost assignat a l'especialització respecte al total de la col·lecció, les àrees que componen la col·lecció, els suports documentals que componen la col·lecció, els criteris i eines de selecció de la col·lecció i les eines de difusió de la col·lecció.

- **Revisió de la Política de col·lecció**

Es recomana que les polítiques de col·leccions de fons especialitzats es revisin periòdicament, com a màxim cada 4 anys. S'actualitzarà introduint els canvis que es considerin oportuns per tal d'adaptar-lo a la realitat del moment.

- **Espai**

Els fons especialitzats de cada biblioteca han de disposar d'un espai propi, delimitat i correctament senyalitzat on es contempli el seu creixement. Aquest espai ha d'estar adaptat per a acollir documents en qualsevol tipus de suport. En aquest àmbit s'ha de treballar de forma transversal amb la Unitat d'Arquitectura Bibliotecària en quant a preveure la necessitat d'espai, tipologia de prestatgeria i altre mobiliari específic per tal de diferenciar-lo de la resta del fons.

A més, és recomanable adjudicar al fons especialitzat una icona identificativa que no tan sols identifiqui l'espai, també tots els documents que pertanyen a aquest fons, les informacions i activitats creades a partir d'aquest, etc.

- **Fons**

“És imperatiu actualitzar contínuament el fons amb la finalitat que sempre hi hagi una selecció de materials nous i es puguin satisfer les demandes de nous serveis i els canvis en les necessitats dels i les usuàries.”

Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques, 2010

“El fons comprèn el conjunt de recursos d'informació en qualsevol suport que la biblioteca posa a disposició dels usuaris de manera física, o bé facilitant-los l'accés a recursos electrònics en línia.

Cal tenir present que la qualitat i l'actualitat de les col·leccions són tant o més significatives que la seva dimensió.”

Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya, 2008

Les *Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques (2010)* proposen uns mínims necessaris de documents per habitant a les biblioteques públiques. Tot i així, les biblioteques públiques catalanes tenen uns índex baixos de documents per habitant, el que fa necessari l'establiment d'unes ràtios municipals de referència. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya (2008)* proporciona les ràtios que permeten calcular el nombre d'exemplars de les col·leccions en relació amb el nombre d'habitants dels municipis. Així doncs, aquest document estableix els estàndards quantitius de la col·lecció de cada biblioteca en funció del nombre d'habitants i la tipologia de la biblioteca; però aquests estàndards es donen tenint en compte només la col·lecció de lliure accés, és a dir, no es tenen en compte les especialitzacions temàtiques.

Les *Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques (2010)* estableixen que com a norma general, el fons ha de contenir entre 1,5 i 2,5 llibres per persona. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya (2008)* posen en relació aquests documents mínims amb el nombre d'habitants:

Ràtio municipal de documents de lliure accés per habitant							
Municipis 3.000 hab.	Municipis 5.000 hab.	Municipis 10.000 hab.	Municipis 20.000 hab.	Municipis 30.000 hab.	Municipis 50.000 hab.	Municipis 100.000 hab.	Municipis 200.000 hab.
3	2,5		2			1,5	

El percentatge de fons especialitzat està en relació amb el total de la col·lecció; aquest ha de suposar un 15 % del total aproximadament i ha de recollir documents en qualsevol suport. Donat que en les dades proporcionades per les *Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques (2010)* i *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya (2008)* no es tenen en compte les especialitzacions temàtiques, caldrà respectar com a fons mínim general les dades proporcionades per aquests documents i sumar a aquests mínims l'especialització temàtica.

Tenint en compte els aspectes de gestió de la col·lecció, d'adquisició i els objectius de desenvolupament de la col·lecció i prenent com a base el model *Conspectus (IFLA, 2001)*, l'instrument destinat a l'avaluació de les col·leccions, els fons especialitzats han de tenir una profunditat de nivell 4 nivell d'investigació. El que significarà que, sense adquirir un nivell complet d'informació, la que s'hi trobarà serà d'ús investigador.

Pel que fa l'idioma (WLN) aquest fons es registrarà pel codi P, el que significa que predominaran els documents en la llengua principal del país (català i castellà) llevat de temàtiques orientades a una cultura o idioma no oficial al país on es troba la biblioteca.

- **Adquisicions**

Les biblioteques han d'adquirir fons especialitzat mitjançant els següents mètodes:

1. Les adquisicions directes amb el pressupost municipal assignat. Donat que el fons general de la biblioteca sol arribar per altres vies d'adquisició, es dedica gran part del pressupost municipal a l'especialització.

2. Els lots enviats per les administracions competents. A través d'una selecció prèvia des de la biblioteca l'administració competent envia lots mensuals de documents que poden passar a formar part dels fons especials.
3. Els lots enviats pel Servei de Biblioteques de la Generalitat mitjançant el Sistema d'Adquisició Bibliotecària.
4. Les donacions que omplen buits de les col·leccions. Es valorarà la pertinença

Els usuaris han de poder fer arribar suggeriments d'adquisició per diverses vies — presencial i telemàtica—, els quals han de ser revisats i valorats pels bibliotecaris en funció de la pertinença i l'interès.

- **Esporgada**

L'esporgada dels documents que formen part dels fons especialitzats s'ha de basar en criteris molt més acurats que els de la resta de la col·lecció donat que es tracta d'un fons de temàtica molt concreta i la tria adquisitiva ha estat molt exhaustiva.

En molts casos, la biblioteca assumeix un paper de preservació i conservació d'aquests materials, alguns dels quals estan desapareixent del mercat i, per tant, de l'abast dels usuaris.

Cal, per tant, aplicar criteris d'esporgada com:

1. L'obsolescència i/o estat físic.
2. La possibilitat de substituir el material.
3. El nombre d'exemplars que tingui la biblioteca d'un títol, considerant que pot mantenir al fons fins a tres exemplars.
4. Que sigui fàcil trobar l'obra al mercat editorial o a les entitats locals.

- **Codi**

Per tal d'identificar el fons especial dins el sistema de gestió bibliotecària es precisa d'un codi de fons (*icode*). La biblioteca serà l'encarregada de sol·licitar aquest codi, mitjançant un formulari, a la Secció de Gestió de la Col·lecció del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, els quals en uns dies donaran resposta a la sol·licitud. Abans de sol·licitar un nou codi de fons cal revisar la *llista de bibliocodis* (aplicació des d'on es poden consultar els codis de fons especials creats fins ara) i descartar que n'existeixi cap que es pugui utilitzar per identificar el fons donat que el programa *Sierra* (Sistema de gestió bibliotecària emprat per les biblioteques de la Xarxa Municipal) té un límit de codis disponibles i cal que la creació de nous codis sigui justificada.

▪ **Responsable del fons especialitzat**

La direcció de la biblioteca és el responsable últim del fons especialitzat. La selecció i adquisició de la col·lecció, així com la coordinació de tota la informació i activitats generades a partir d'aquest fons han d'estar coordinades per un responsable designat per la direcció. Aquest responsable ha de tenir coneixements sobre la temàtica de l'especialització o disponibilitat per formar-se i rebre assessorament extern, a més d'assistir a jornades o esdeveniments especials relacionats amb l'especialització.

- **Difusió**

La biblioteca és l'encarregada de fer difusió de la seva especialització a través:

- D'activitats vinculades a l'especialització.
- Creació d'informació i materials de referència.
- Productes digitals: blogs, pàgines web o xarxes socials pròpies de l'especialització.

- **Estratègies de cooperació**

La cooperació amb altres institucions de la comunitat, de la població i de la temàtica és bàsica per enfortir els fons especialitzats. Col·laborar amb altres elements de l'entorn per un objectiu comú permetrà:

- Professionalitzar el fons especialitzat
- Compartir documents i materials
- Crear materials i/o activitats conjuntes
- Oferir nous serveis relacionats amb el fons especialitzat
- Promocionar i difondre el fons especialitzat

CONCLUSIONS

La necessitat de crear un element que diferenciés i complementés les diverses biblioteques públiques va fer sorgir els fons especialitzats, els quals s'han anat desenvolupant de forma desigual arreu de Catalunya. Actualment però, els fons especialitzats s'han convertit en quelcom més que un element diferenciador i estan adquirint un protagonisme creixent dins la comunitat a la que serveixen, satisfent les seves necessitats més específiques i donant protagonisme i difusió als punts forts d'aquesta.

Donat la importància que estan adquirint és necessari dotar als professionals bibliotecaris d'una eina que no es tracti d'un conjunt de normes inadaptables a la realitat bibliotecària sinó que els ajudi a desenvolupar d'una forma correctament orientada aquests fons.

La creació d'unes directrius suposaria una millora substancial dels fons especialitzats de les biblioteques públiques de Catalunya. La seva completa aplicació significaria:

- Consolidar els fons especialitzats. I amb això: tenir renom dins l'àmbit de la temàtica escollida i crear una nova xarxa d'usuaris especialitzats.
- Dotar les administracions competents d'una eina per a planificar l'establiment i funcionament d'aquests fons ja des del moment de la seva creació i dotació.
- Facilitar les tasques relacionades amb els fons especialitzats al personal bibliotecari.
- Articular una col·lecció única més rica, equilibrada i harmònica tot evitant duplicacions i evitant llacunes.
- Satisfer millor les necessitats específiques de la pròpia comunitat d'usuaris.
- Crear una xarxa cooperativa entre institucions d'igual temàtica.

El pas de la situació actual a l'escenari que plantegen les directrius proposades requereix la implicació tant dels professionals com de les administracions responsables en matèria bibliotecària les quals haurien de reunir esforços per un interès comú: els fons especialitzats.

BIBLIOGRAFIA

Ajuntament de Barcelona. *Especialitzacions*. Barcelona: Biblioteques de Barcelona. [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/ca/canal/especialitzacions>>.

Biblioteca Can Sumarro. *Districte cinema*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 10 de maig de 2017]. Disponible a: <<http://districtecinema.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *Cartellera noir*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2005- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://cartelleranoir.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *El bloc de la Bòbila*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2007- . [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bobila.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *El bloc de la Bòbila (dades 2013-2014)*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/utills/obreFitxer.aspx?Fw9EVw48XS6P9kSBG8p4nKXIQdLi0MFDOMb0aAqazCUxHUqazB>>.

Biblioteca La Bòbila. *Francisco González Ledesma*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2004- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://gonzalezledesma.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *Gimlet*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2010- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://revistagimlet.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila; Biblioteca de Montbau. *La Barcelona de Méndez*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2010- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://bcn-mendez.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *La cua de palla*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2000- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<http://cuadepalla.blogspot.com.es/>>.

Biblioteca La Bòbila. *Mons Negres*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2008- . [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1_6bB1KrfhgGWKfH6Vm0sdZbcEN4&msa=0&ie=UTF8&ll=11.13072500000012%2C-94.99125400000003&spn=90%2C-120.154154&t=h&source=embed&z=17>.

Biblioteca La Bòbila. *Pepe Carvalho i els llibres*. L'Hospitalet de Llobregat: Biblioteca de la Bòbila, 2004- . [Consulta: 25 de maig de 2017]. Disponible a: <<http://pepecarvalhoielsllibres.blogspot.com.es/>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Cómic Tecla*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2007- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.bibliotequeslh.cat/851843_1.aspx>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Gènere negre*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2010- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<https://es.scribd.com/lists/2407455/generenegre>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Història de les Biblioteques de l'Hospitalet*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d4886909.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *L'H confidencial*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 1999- . [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.bibliotequeslh.cat/852277_2.aspx>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *L'Hospitalet escriu*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona. [Consulta: 25 de maig de 2017] Disponible a: <<https://sites.google.com/site/autorslh/>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament de la col·lecció*. Direcció: Pedro Braco; Anna Riera. Coordinació i redacció: Jordi Canal; David Cuadrado. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2014. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d9238388.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons de col·lecció local Biblioteques de L'Hospitalet*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2016. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS760BHBXqPwkrEqazAcTYLpaqa zCVd02qiwspXu6yuqazA4ltZLJJcdaFlqazC5clZk>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament de la col·lecció del fons especial de blues i música negra*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015 [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d5778307.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament de la col·lecció cinema espanyol*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS7iJELvKtvqzqgazAaiFFzsNAFGP no2CLNS4xXDmrXwKksDV7xYPIiti4m>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons especial de còmic*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d2740925.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de col·lecció del fons de gènere negre i policíac*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2014. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d7834843.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de desenvolupament del fons especial d'arts escèniques*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2015. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.l-h.cat/gdocs/d23624.pdf>>.

Biblioteques de l'Hospitalet. *Política de col·lecció del fons vida sana*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet; Diputació de Barcelona, 2016. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.bibliotequeslh.cat/utills/obreFitxer.ashx?Fw9EVw48XS6HZ0Kv0lyLk2INICqqazC4KzMdtrhL3vt5CpkJPoWciGYGBom6HjkNPJ4>>.

Bravo Jiménez, Pedro A. "La política de col·lecció a la Xarxa de Biblioteques de l'Hospitalet de Llobregat". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 30. 2013. [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bid.ub.edu/30/bravo.htm>>.

Canal, Jordi. "Notes sobre la creació d'una col·lecció de gènere negre i policíac a la Biblioteca la Bòbila de l'Hospitalet." *Item: revista de biblioteconomia i documentació*. núm. 57. 2013. [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/viewFile/313741/403852>>.

Diputació de Barcelona. *Fons especials*. Xarxa de Biblioteques Municipals. Barcelona: Àrea de Cultura, Educació i Esports. Gerència de Serveis de Biblioteques [Consulta: 23 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bibliotecavirtual.diba.cat/fons-especials>>.

Diputació de Barcelona. *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona*. Barcelona: Gerència de Serveis de Biblioteques, 2012 [Consulta: 16 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/pdc12.pdf/82c3dfd0-d083-41f6-b133-7f4fe31977c3>>.

Diputació de Barcelona. *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona*. Redacció: Marta Cano Vers; Montse Cantí Marrugat, Montse; Gemma Renau Pagès. Revisió: Marta Cano Vers; Jordi Permanyer Bastardas. Barcelona, Desembre 2012. [Consulta: 4 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/pdc12.pdf/82c3dfd0-d083-41f6-b133-7f4fe31977c3>>.

European Blues Union. *European Blues Union*. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://www.europeanbluesunion.com/about-us/>>.

Generalitat de Catalunya. *Mapa-cercador de biblioteques de Catalunya*. Biblioteques Públiques de Catalunya. Barcelona. [Consulta: 1 de març de 2017]. Disponible a: <http://cercadorbiblioteques.cultura.gencat.cat/start.do;jsessionid=2C321B7DC210FF71D775100AA6B8BA51?set-locale=ca_ES>.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *Guidelines for a Collection Development Policy using the Conspectus Model*. Section on Acquisition and Collection Development, 2001. [Consulta: 26 de maig de 2017] Disponible a: <<https://www.ifla.org/files/assets/acquisition-collection-development/publications/gcdp-en.pdf>>.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *IFLA Standards Procedures Manual*. Group on Developing an IFLA Standards Manual for the IFLA Committee on Standards, 2014. [Consulta: 15 de maig de 2017]. Disponible a: <<https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/standards/documents/ifla-standards-procedures-manual.pdf>>.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *Public Library Manifesto* UNESCO. 1994. [Consulta: 2 de març de 2017]. Disponible a: <<https://www.ifla.org/publications/ifla-unesco-public-library-manifesto-1994>>.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). *Public Library Service Guidelines*. Editat per: Koontz, Christie; Gubbin, Barbara. Berlin/Munich: De Gruyter Saur, 2010. [Consulta: 2 de març de 2017] Disponible a: <<https://www.ifla.org/ES/publications/ifla-publications-series-147>>.

Mayol Fernández, Carme. Serveis especials. *Item: revista de biblioteconomia i documentació*. 1994. Núm. 14 [Consulta: 1 de març de 2017]. Disponible a: <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22441/22275>>.

Montserrat Vitró, Neus; Gómez Enríquez, Estrella. "Passió per a un fons especialitzat a la Biblioteca Sant Antoni-Joan Oliver: el col·leccionisme". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Núm. 30. 2013. [Consulta: 16 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://bid.ub.edu/30/montserrat.htm>>.

Nieto, Javier; Vilagrosa, Enric. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Diputació de Barcelona, 2008. [Consulta: 4 d'abril de 2017]. Disponible a: <http://www.diba.cat/documents/16060163/22275360/Estandards_catala.pdf/31b997cd-85ba-4cde-a602-76f12100a1f4>.

Rius Bou, Àngels; Vall Casas, Aurora. *Esporgar: manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. 2008. (Eines i instruments; 2). ISBN 978848697230.

Societat Blues Barcelona. *Societat de Blues de Barcelona*. Barcelona: Societat de Blues de Barcelona, 2013. [Consulta: 18 d'abril de 2017]. Disponible a: <<http://societatbluesbarcelona.org/>>.

Tántalo. "El arte de atender al usuario. Trabajo creativo versus especialización y alienación en la biblioteca". *Mi biblioteca: La revista del mundo bibliotecario*. 2008. Núm. 12 [Consulta: 1 de març de 2016]. Págs. 44-48. Disponible a: <http://gredos.usal.es/jspui/bitstream/10366/119911/1/MB4_N12_P44-48.pdf>.

Vives i Garcia, Josep. *Col·lecció local i biblioteca pública: un binomi necessari*. Barcelona: Gabinet tècnic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2011. [Consulta: 16 de gener de 2017]. Disponible a: <<http://eprints.rclis.org/18802/1/Colleccio%20local%20i%20biblioteca%20publica.pdf>>.